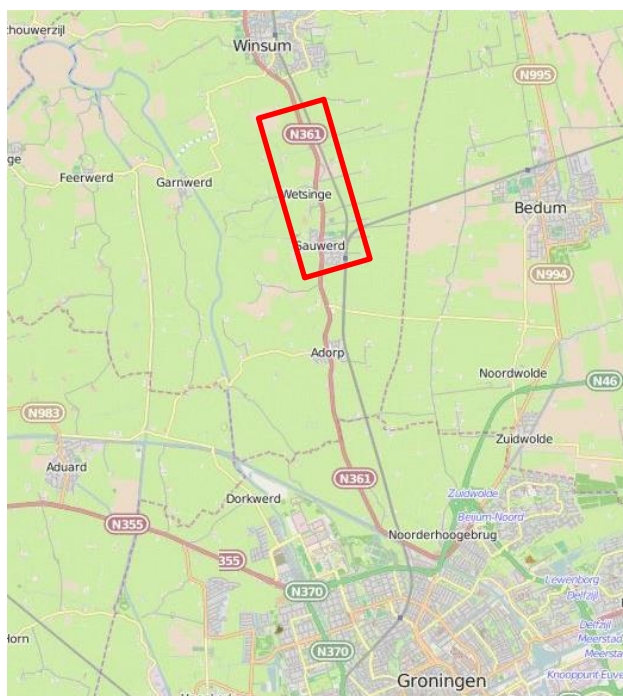

Vleermuisonderzoek Fietspad Groningen-Winsum

Datum	27 juli 2015
Auteur	Matthijs Bokje
In opdracht van	Provincie Groningen, Dhr. J. Lingbeek
Projectnummer	P14159

1 | Aanleiding en vraagstelling

De Provincie Groningen is voornemens tussen Groningen en Winsum een nieuw fietspad aan te leggen, de zogenoemde Fietsroute Plus. Hiervoor bestaan twee alternatieven. Eén van de alternatieven loopt langs de N361. Bij eerder ecologisch onderzoek in het kader van de FF-wet is een bomenlaan aangemerkt als potentiële vliegroute voor zwaar beschermde vleermuizen. Deze moet voor dit alternatief wijken. Het gaat specifiek om de rij bomen aan de oostzijde van de N361, tussen Sauwerd en Winsum (fig. 1). Om duidelijkheid te verkrijgen over de functie van de bomenlaan voor vleermuizen is vleermuisonderzoek uitgevoerd. Deze notitie doet verslag van het uitgevoerde vleermuisonderzoek en de eventueel te nemen vervolgstappen indien voor het onderzochte tracé wordt gekozen.

Figuur 1 Onderzochte deel van het tracé N361. Kaart: Openstreetmaps

2 | Methode

Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013 om juridische houdbaarheid te garanderen. Gedurende twee onderzoeksrondes is met twee personen langs de bomenrij geluisterd en gekeken naar langs vliegende vleermuizen. Daarbij is gebruik gemaakt van Batdetectors, type Petterson D240x met opname-extensie. Met deze extensie konden eventuele moeilijk te determineren soorten (met name Myotis) achteraf alsnog met behulp van het programma Batsound op naam gebracht worden. In onderstaande tabel staan zijn de bezoeken met omstandigheden weergegeven.

Tabel 1 Omstandigheden vleermuisonderzoek Winsum 2015

Datum	Tijd	Zonsondergang	Weersomstandigheden
3 juni 2015	21:45 – 23:45	21:52	13°C, helder, 2Bft
25 juni 2015	21:50 – 23:55	22:05	16°C, 2/8 bewolkt, 1Bft

3 | Resultaten

Bij beide bezoeken werd een redelijk aantal langs vliegende vleermuizen waargenomen. Het ging om vier soorten: Gewone dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis. In tabel 2 is een overzicht opgenomen van de waarnemingen.

Tabel 2 Waarnemingen van beide veldbezoeken

Datum	Tijd	Soort	Aantal	Gedrag	Gebruik bomenlaan
3 juni 2015	22:26	Gewone dwergvleermuis	1	Langsvliegend	Ja
3 juni 2015	22:33-22:42	Laatvlieger	4	Langsvliegend	Ja
3 juni 2015	22:44	Watervleermuis	4	Langsvliegend	Nee
3 juni 2015	23:00	Gewone dwergvleermuis	3	Langsvliegend	Ja
3 juni 2015	23:14-23:50	Gewone dwergvleermuis	4	Foeragerend	Ja
25 juni 2015	22:39	Gewone dwergvleermuis	2	Langsvliegend	Ja
25 juni 2015	22:48-23:00	Laatvlieger	6	Langsvliegend	Ja
25 juni 2015	22:51	Watervleermuis	1	Langsvliegend	Nee
25 juni 2015	22:42-22:44	Rosse vleermuis	2	Langsvliegend	Nee
25 juni 2015	22:50-23:55	Gewone dwergvleermuis	7	Foeragerend	Ja

Bij beide bezoeken werden als eerste enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen. De dieren kwamen deels uit de richting van Winsum. Andere dieren kwamen uit een boerderij nabij Wetsinge, ongeveer halverwege het traject. De dieren volgden de oostelijke bomenrij om vervolgens verderop in de beschutting van de bomenrij te foerageren.

Tevens werden bij beide bezoeken redelijke aantallen Laatvliegers waargenomen. De dieren kwamen uit de richting van Winsum en vlogen in alle gevallen strak langs de oostelijke bomenrij, aan beide kanten van de boomkronen. De dieren verdwenen in zuidelijke richting.

Bij het Tilburg gemaal in het Wetsingemaal werden bij beide bezoeken langsvliegende Watervleermuizen waargenomen. De dieren kwamen uit oostelijke richting, vlogen vervolgens langs het gemaal en verdwenen onder de brug door van de N361 (fig. 2). Bij het tweede bezoek op 25 juni werden tevens twee Watervleermuizen waargenomen die vanuit de richting Winsum kwamen en de oostelijke bomerij aan de buitenzijde volgde. De dieren verdwenen vervolgens in zuidelijke richting. Waarschijnlijk vervolgden ook deze dieren hun route over het Wetsingemaal.

Figuur 2 Vliegroute Watervleermuizen langs het Tilburg gemaal en onder de N361 door, weergegeven met gele pijl.

4 | Conclusie en vervolg

Resultaten samengevat

De bomerij wordt gebruikt als vliegroute door drie soorten vleermuizen: Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis. Tevens wordt de beschutting van de bomerij gebruikt als foerageergebied door Gewone dwergvleermuizen. Het Wetsingemaal, inclusief de duiker onder de N361 door, wordt ook gebruikt als vliegroute door de Watervleermuis.

Effecten

Wanneer de bomerij gerooid wordt heeft dit negatieve effecten op de Laatvlieger, de Gewone dwergvleermuis en de Watervleermuis. De westelijke bomerij die blijft bestaan is niet overal vol-

doende aansluitend om het verdwijnen van de andere bomenrij op te vangen. **De te rooien bomenrij en het Wetsingemaar kunnen daarmee aangemerkt worden als essentiële vliegroute. De kap van bomen is daarom een ontheffingsplichtige ingreep.**

Ook bij de overbrugging van het aan te leggen fietspad over het Wetsingemaar is verstoring van vleermuizen mogelijk. Wanneer het fietspad over de bestaande duiker loopt is geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk, mits er op deze locatie géén verlichting wordt geplaatst. **Indien een nieuwe overbrugging over het Wetsingemaar wordt aangelegd, of indien er verlichting wordt geplaatst in een ook hiervoor ontheffingsaanvraag noodzakelijk.**

Het foerageergebied van de Gewone dwergvleermuis is niet essentieel. Er zijn voldoende alternatieve beschutte foerageergebieden in de omgeving, zoals de erven van boerderijen en bosschages.

Vervolg

Voor de kap van bomen moet ontheffing worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken). Onderdeel van de aanvraag is het opstellen van een activiteitenplan waarin mitigerende maatregelen worden uitgewerkt.

Indien een nieuwe overbrugging over het Wetsingemaar wordt aangelegd, of indien er verlichting wordt geplaatst in een ook hiervoor ontheffingsaanvraag bij RVO noodzakelijk. Deze aanvraag kan worden gecombineerd met de aanvraag voor de kap van de bomenrij.

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

Michiel van Kerkvoorde

Rapportage

Wijnanda Hulsegge

Veldwerk

Wijnanda Hulsegge & Matthijs Bokje

Foto's

Matthijs Bokje